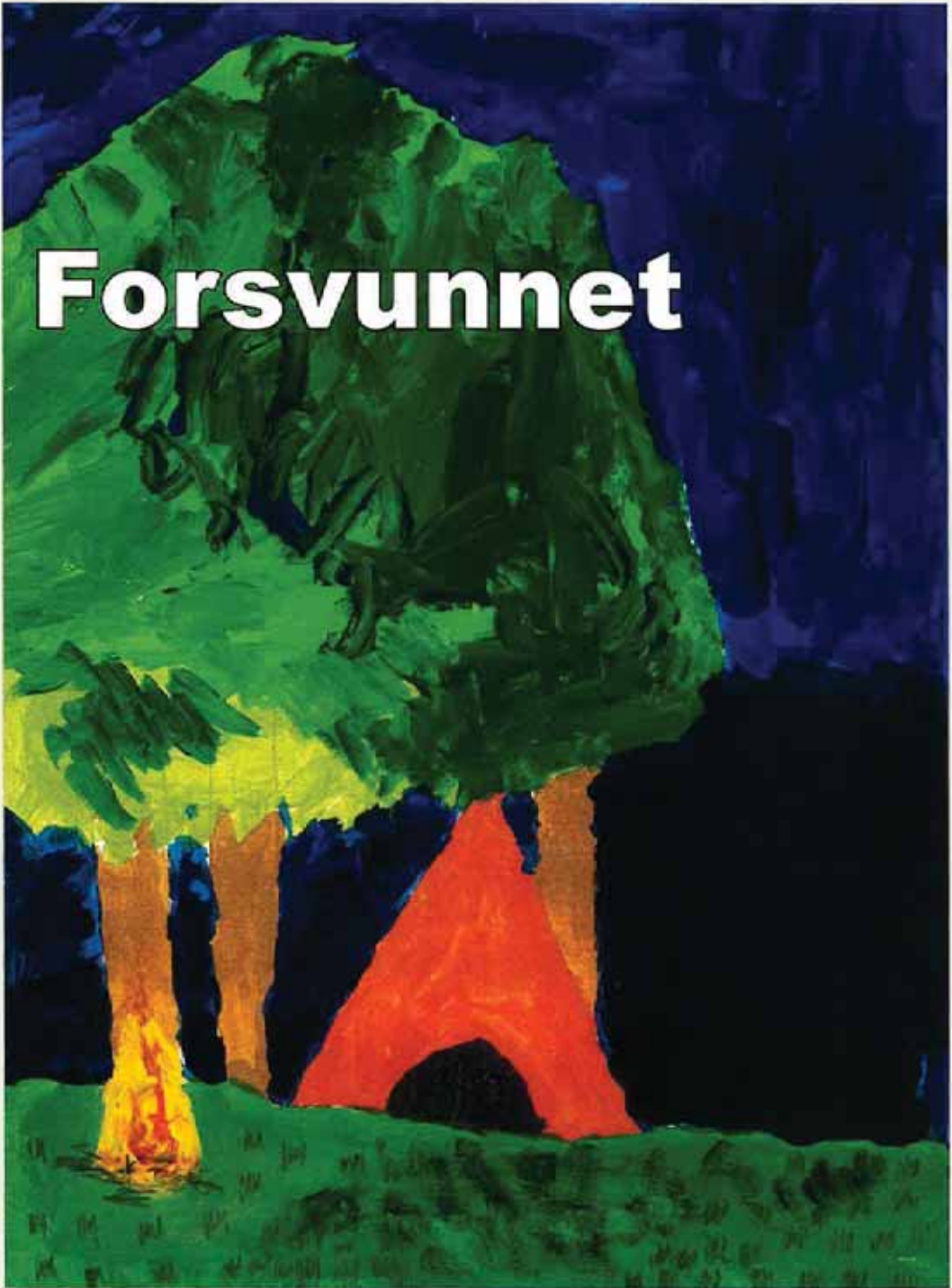

Forsvunnet

Laget i samarbeid mellom
6. - 8. klasse ved A.C. Møller skole
og Utviklingsavdelingen ved Møller kompetansesenter.

Denne boka er blitt til gjennom et samarbeid mellom elever og lærere i 6. – 8. klasse ved A.C. Møller skole vinteren 2009 og Utviklingsavdelingen ved Møller kompetansesenter.

Innholdet i boka bygger på forslag fra elevene. Elever fra samme gruppe har laget illustrasjonene.

Ivar Kimo har stått for den skriftlige utformingen.

Elever som har deltatt:

Blend Hamalaw

Mikal Fossen

Nina H. Solem

Isak Smistad Skåle

Thomas Olsen

Sindre Westgård

Tonje Merete Utsi

Nathalie Kristine Angell

Kristin Leiknes Johansen

Atle Alexander Lyng

Kristian Ingebrigtsen

Du kan lese mer om prosjektet på
www.erher.no

© Møller kompetansesenter
ISBN: 978-82-7812-164-1

Innhold

Kapittel 1: Til Marøya.....	1
Kapittel 2: Hvor er pølsene?	4
Kapittel 3: Fisken.....	7
Kapittel 4: Leirbålet.....	10
Kapittel 5: Bunkersen	15
Kapittel 6: På villstrå	20
Kapittel 7: Borte i tåka.....	22
Kapittel 8: Gåtefull forsvinningssak oppklart.....	27

Kapittel 1: Til Marøya

Nå er vi snart framme, sa Marie. Vi nærmer oss forresten et historisk sted. Under andre verdenskrig lå et av de største tyske krigsskipene inne i fjorden her. Skipet het Tirpitz. Det hadde gått inn her for å være i skjul for britiske krigsskip som prøvde å senke det. Britene fant likevel ut hvor det lå, men tyskerne hadde et solid forsvar mot skip som ville prøve å komme inn i fjorden her. Den øya vi skal til, ligger et stykke utenfor stedet der Tirpitz lå. Det var sikkert forsvarsstillinger på øya også. Britiske fly prøvde å bombe Tirpitz, men det var vanskelig å treffe. Senere gikk Tirpitz ut fra fjorden, og ble til slutt senket ved Tromsø.

Historisk sted: Et sted der det har hendt noe viktig en gang

Skip: Stor båt

I skjul: Gjemt

Senke: Skyte i stykker en båt så den synker

- Er det kanoner og sånt på øya nå? ville Jason vite.
- Det tror jeg ikke, sa Marie.
- Bor det folk der da? lurte Arne på.
- Det bor ingen der nå, men det har bodd folk der tidligere.

Noen minutter senere var de ute av minibussen. De hadde kjørt i vel en time fra døveskolen, og det var godt å strekke på beina. Humøret var på topp. De var på tur til Marøya og skulle overnatte der til søndag. Sommerferien begynte om to uker, men det hadde vært varmt og fint i mange dager. Sjøen var sikkert ganske varm slik at de kunne bade og ha det moro. Rektor hadde lovt elevene denne turen som premie for god innsats det siste skoleåret. Jo og Marie var med som ledere. Begge var lærere på døveskolen. Jo var døv, mens Marie var hørende.

Her skulle de få låne båt. Den lå visst allerede klar nede i fjæra. Marie gikk opp til han som eide båten og snakket med ham. De andre hentet bagasje og redningsvester i bilen, og snart var alt på plass i båten. Da Marie kom tilbake, var alt klart, og de la fra land. Motoren putret forsiktig og båten gled sakte bortover vannflata. Det var ikke langt til øya. Noen svake bølger fra en båt lenger ute i fjorden fikk båten til å gynge. Pia og Freddy satt helt fremst i båten. De gynget opp og ned og syntes det var morsomt. Det syntes ikke Camilla.

- Jeg hater båt! sa hun til Tarja som satt ved siden. Jeg vet det ikke er farlig, men likevel blir jeg uvel i magen av denne rullinga.
- Vi er snart framme nå, sa Tarja.

Jason satt og fortalte Arne om den siste episoden av "Lost" som han hadde sett på TV. De to var gode venner, selv om Arne ikke hadde den samme interessen for skrekkfilmer og skumle dataspill som Jason.

Vel en time: Litt mer enn en time

God innsats: Godt arbeid

Redningsvest: En vest som gjør at du flyter om du faller i vannet

Putre: Motoren går rolig og lager en svak lyd

Konturene av øya ble tydeligere etter som de nærmet seg. I vest var det ganske store flate områder. På den andre siden var det et temmelig høyt punkt som endte i en bergvegg som gikk nesten loddrett i sjøen. Landskapet så fint ut.

Noen minutter senere fortøyde de båten og gikk i land.

Konturene av øya: Formen på øya slik du ser den mot himmelen eller annen bakgrunn
Temmelig høyt: Ganske høyt
Loddrett: Rett opp og ned (slik et lodd faller)
Fortøye: Binde fast en båt

Kapittel 2: Hvor er pølsene?

Der var siste teltpluggen på plass. De hadde funnet en åpen slette i skogen. Plassen var stor nok til at de kunne gjøre opp bål i midten uten at flammene nådde de store granene. Men Jo og Marie hadde minnet dem om at de ikke fikk lage noe stort bål. Det var tørt i skogen, og gnister kunne få det til å ta fyr. Rundt bålet la de steiner slik at ilden ikke så lett skulle spre seg i graset. Teltene var plassert i ring rundt den åpne plassen. Bak dem stod skogen tett opp til ei steinur som endte i en bratt bergvegg. En smal sti førte ned til sjøen der båten lå trukket opp på land.

Jentene skulle ordne med bålet første dagen og gjøre klart til måltid. Guttene bestemte seg for å utforske øya. Ikke langt unna så de en topp. Derfra skulle det gå an å få oversikt over øya. Jo og Marie gikk for å finne en plass hvor det var trygt å bade.

Teltplugg: En pinne som du fester teltet til bakken med

Gnister: Bitte små kvister eller annet som brenner og flyr med vinden

Steinur: Mye stein som har falt ned fra en bergvegg

Utforske øya: Finne ut hvordan øya er, hva som finnes der

Ved til bålet skulle de ordne med selv. De hadde snakket med de som eide skogen og fått lov til å hogge det de trengte. Camilla som var fra gård, var vant med slikt arbeid. Hun tok øksa og gikk i gang. Snart hadde de hogd ned et par små bjørketre og kappet dem opp i passe lengder.

Pia fant fram pølsene og brødet og ordnet alt på en stor, flat stein som kunne tjene som bord. Camilla fant sekken med frukt og grønt som de hadde tatt med. Så fant de fram kniv og gikk for å finne materiale til pølsepinner. Vann fant de i en liten bekk. Det var ingen dyr som beitet på øya, og det var sjelden folk på tur der, så vannet var sikkert rent.

- Hvor gjorde du av pølsene? spurte Tarja da de kom tilbake.
- På steinen der, sammen med brødet, svarte Pia.

Men på steinen lå bare to oppskårne brød i poser. Hvem hadde tatt pølsene?

- Det må være noen av guttene, sa Camilla. De er sikkert kommet tilbake og vil lure oss. Vi later som vi ikke har merket noen ting.

Men guttene var fremdeles på toppen av øya. Derfra kunne de se ned på leirplassen. De så jentene også. De forsøkte å vinke og bruke tegn til dem, men jentene var opptatt med sitt. Marie og Jo var kommet ned til stranda på sørsiden av øya. Mot nord og vest kunne de se landet på andre siden av fjorden bak en blå dis.

Hva er det kvite på haugen der nede? undret Jason.

Noe rundt og lyst stakk opp fra marka et stykke fra strandkanten. Det kunne ikke være et hus. Kunne en stein være så stor og jevn? Dette kunne det være morsomt å finne ut av. Kanskje de skulle gå dit i morgen?

På veien ned oppdaget Freddy noe kvitt nede i lynget. Han tok det opp. Det var et bein.

Ved: Her betyr det tre som skal brennes på bål
Kunne tjene som bord: Kunne brukes som bord
Beite: Spise gress
Oppskårne: Skåret i skiver
Dis: Blå luft, tynn tåke
Lyng: Små planter, f. eks. blåbærlyng

- Sikkert fra en sau, mente Arne. Det er gammelt, nesten råttent. De hadde sauer på øya her for lenge siden.
- Det er en bit av et kjevebein, sa Freddy. Det er en tann der.

Da de kom fram til leirplassen, ble det krangling. Jentene beskyldte guttene for å ha tatt pølsene, men guttene nektet. Litt mistenksomme var jentene, men til slutt gav alle etter for sulten. Heldigvis hadde de litt pølse igjen i sekkene. Mysteriet med de forsvunne pølsene fikk de løse senere.

Med litt strev fikk de også bålet til å brenne, men den rå veden brant dårlig, og en sur røyk drev rundt hodene på dem. Men pølsene smakte likevel.

- De er bare litt ekstra røkt, sa Freddy. Stemningen var allerede fin igjen.

Beskyldte: Gi noen skylda for et eller annet

Kapittel 3: Fisken

- Uææh! Det er kaldt!

Camilla stakk foten i vannet. Dette var ikke som bassenget på Huseby. Hun prøvde igjen. Kulden stakk som nåler i leggene mens hun vasset utover. Bedre å hoppe i det enn å krype i det, tenkte hun. Dermed kastet hun seg uti og la på svøm. Pusten gikk hurtig, men snart hadde kroppen vent seg til temperaturen, og vannet kjentes slett ikke så verst. En stund etter var de andre også i vannet.

Jo og Marie hadde funnet en fin badeplass med en fin sandstrand inne i ei trang vik. Den var skjermet av ganske høye svaberg på den ene siden, og noen svære steiner på den andre. Bortenfor steinene var det ganske dypt, og Jo mente at der gikk det an å fiske for de som ville det.

Arne ville prøve fiskelykken med det samme. Han hadde fisket i sjøen mange ganger før, både sammen med far og alene. Her skulle det være gode muligheter for å få både torsk, sei, og makrell. Torsken gikk gjerne langs bunnen, visste han. Det gjaldt å la sluken synke før han begynte å dra inn. Riktig nok var det en viss fare for at den ville sette seg fast, men noe måtte en våge. Han visste jo ikke hvordan bunnen var her, men det var ganske dypt, forstod han.

Der nappet det jammen! Han sveivet inn. En liten torsk. Bra nok! Han kunne i alle fall vise at han hadde fått noe. Kanskje fikk han noen som var større også.

På neste kast satte sluken seg fast. Han sveivet så hardt han kunne, men nei, den satt fast. Han prøvde å dra til sidene uten at det hjalp. Ingen annen råd, han fikk bare dra. Enten røk sena, eller så løsnet sluken. Sena var ny og sterk, visste han. Det gav virkelig etter, men et eller annet fulgte med, kjente han.

Vasse: Gå i vann

La på svøm: Begynte å svømme

Svaberg: Ganske flate berg ved sjøen, uten planter

Sluk: Noe du kan fiske med, en metallbit med krok på

Sena røk: Sena gikk av

Hva var dette? På kroken hang noe som minte om tøy, men det var overgrodd av skall fra forskjellige sjødyr. Og der var det noe rundt! Det minte om en knapp, men var brunt av rust, og da han tok i det, gikk det i stykker. Kunne det være et klesplagg? Han tok det opp og viste det til Jo som satt lenger oppe og holdt øye med Arne og de som badet.

I vika var alle de andre i full aktivitet.

- Får jeg låne svømmemaska di? spurte Jason.
- Hva skal du med den? spurte Freddy.
- Lettere å se under vann med briller.
- Hva ser du etter?
- Jentene, gliste Jason.

Klesplagg: Klær
Glise: Le, smile

Jason fikk maska, men jentene hadde sett hva de snakket om. De gikk løs på på Jason og holdt ham så han hadde nok med å holde seg så mye over vann at han fikk puste.

Da han endelig slapp fri, fant han ut at det var like greit å se etter noe annet. Det dukket også opp en annen mulighet til å erte litt. Arne fisket fremdeles, og nå så Jason at han kastet like forbi de store steinene som skjermet vika der de badet. Enn om han kunne overraske Arne med en skikkelig fangst? Han trakk pusten dypt flere ganger, dukket og svømte bort dit han så snøret hadde tatt vannflaten. Han regnet med at Arne ville gi seg tid mens sluken sank. Riktig! Der var snøret. Han grep fatt i det og svømte tilbake mens han lot snøret gli gjennom hånden. Da han var kommet så langt at Arne ikke kunne se ham, dukket han opp og trakk pusten. Nå måtte han passe seg så ikke sluken heftet seg i kroppen hans. Der kom den! Lynsnart grep han sluken og holdt fast samtidig som han rykket til. Så gav han etter litt og dro igjen som om han var en svær fisk.

På andre siden av berget sveivet Arne for livet mens bremsen på snella hylte.

- Jeg har en kjempefisk! ropte han.

Jo kom ned til ham. Ja, dette var noe stort og tungt. Men var det ikke merkelig at en så stor fisk skulle svømme bort mot vika der fem stykker drev og badet? Jo ble litt mistenksom. Så løp han opp på berget igjen, og ganske riktig. Like bak den store bergknausen så han Jason som lå og drog i noe mens han så veldig konsentrert i retning av der Arne måtte være. Jo prøvde å få øyekontakt med ham, og da det lyktes, forstod Jason at han var avslørt. Han slapp sluken og svømte tilbake til de andre. Litt etter dukket Arne opp.

- Jeg hadde en kjempesvær fisk på, sa han, men mistet den. Det er helt sant!

Reaksjonen var ikke slik Arne hadde ventet. De andre lo. Etter hvert forstod Arne hvordan det hang sammen.

Gå løs på: Begynne å slåss med

Skjermet vika: Beskyttet vika mot vind

Snelle: Det en kan sveive inn fiskesnøret på

Kapittel 4: Leirbålet

Forsommerkveld.

Varmt og deilig. Bare slappe av. Sola var gått ned, men bakken og lufta var fremdeles varm. Flammene varmet dem også godt der de satt eller lå på jakker, liggeunderlag og soveposer rundt bålet. De hadde tatt med noe rekved fra stranda som brant godt.

Det var tid for kveldsmat, og svartbrente pølser og kyllingbiter gikk ned på høykant. Freddy hadde tatt med pizza. Pizza var det beste han visste. Dersom han fikk bestemme, skulle det være pizza til frokost,

lunsj, middag og kvelds. Etter hvert var de fleste mette, men magen hadde fremdeles rom for potetskiver, popkorn og annet snacks. Flere sendte tekstmelding heim: Marøya hr. Alt ok.

- Er det noen som har en morsom historie? spurte Marie.
- Jeg kan en vits, sa Arne. Det var et par som skulle overnatte på hotell. Begge var døve. De hadde med hund også, og den skulle få være på rommet om natta. Utpå natta ble hunden urolig, og mannen tok den med ut for at den skulle få lufte seg. Da han skulle inn igjen, husket han ikke hvilket nummer det var på rommet deres.

Rekved: Ved som hadde drevet i land på stranda

Gå ned på høykant: De spiste fort og mye av det. Det var godt.

Snacks: Godterier

Det var ingen nattevakt i resepsjonen, og hvis han gikk inn på feil rom, kunne de bli sinte. Hva skulle han gjøre? Han kunne ikke sitte i bilen hele natta, heller. Da fikk han en ide! Han satte i å tute med bilhornet, hardt og lenge. Snart kom det lys i vinduene, det ene etter det andre, og folk i bare nattøyet kikket ut. Til slutt lyste det fra alle vinduene unntatt ett i tredje etasje,- nummer fire fra høyre.

Der, sa han til seg selv, der bor det en døv. Så skyndte han seg opp i tredje etasje og telte seg fram til rom nummer fire.

De fleste lo. Men Pia og Freddy fulgte ikke med. De var blitt kjærester. I alle fall satt de svært tett sammen der borte og var for opptatt med hverandre til å høre på vitser.

- Jeg kan også en, sa Tarja. Det var en mann som hadde gjort mye godt for døve, blinde og andre mennesker. Nå var han død, og mange var kommet i begravelsen for å vise sin takknemlighet for alt han hadde gjort for dem. Da kisten var senket, kom mange med blomster som de slapp ned i grava. En blind kom også, men han hadde ikke med noen blomst. Han tenkte seg om, og så brettet han sammen den hvite stokken sin og slapp den i grava. Så kom en i rullestol. Han hadde heller ingen blomst, men ville så gjerne gi et synlig bevis på sin takknemlighet. Han slapp seg ned på bakken og skjøv rullestolen ned i grava. Flere tunghørte kom. Heller ikke de hadde med blomster, men de tok av seg høreapparater og CI og slapp dem høytidelig ned i grava. Til sist stod en døv igjen. Ikke hadde han blomster, ikke høreapparat, ikke stakk en gang. Han så seg forsiktig om. Hva kunne vel han gi? Jo visst! kom han på, tok tolken og kastet henne ned i grava.

Nå var det Camilla sin tur.

- Det var en gang to som var ute og gikk tur. Den ene het Ingen, og den andre het Dum. Da de skulle gå over ei bru, falt Ingen i vannet. Dum løp bort til en politimann og sa:
- Hjelp! Ingen har falt i vannet!
- Er du dum, spurte politimannen.
- Ja.

Resepsjonen: Der du melder deg når du kommer til et hotell

Jason vred på seg. Han hadde hørt vitsen mange ganger før. Han visste om mer spennende ting her i verden enn gamle vitser. Forsiktig stakk han hånden ned i ryggsekken. Skulle han ta det fram? Han kikket bort der lederne satt. Det var ikke sikkert de likte det. Han hadde lånt det av onkel, men onkel pleide ikke vise det fram for hvem som helst han heller.

- Hva er det? hvisket Arne.

Jason lirket det litt lengre fram. Et par nakne pupper kom til syne.

- Hva har du der? undret Jo.

- Et blad, svarte Jason.

- Det er et pornoblad, din gris, sa Camilla.

Hun nappet bladet til seg. Da Jason ville ta det tilbake, kastet Camilla bladet til Tarja, men bommet. I stedet landet det midt i bålet, og Jason og de andre kunne bare se på at puppedamene gikk opp i røyk. Jason var litt flau, men det så ikke ut til at Jo og Marie ville spørre mer om det. Stemningen roet seg snart igjen. Bålet brant ikke lenger så kraftig. De begynte å snakke om at det kanskje var på tide å sove litt. Det var nesten mørkt nå.

- Jeg har en historie, sa Pia. Hun og Freddy hadde også våknet til av krangelen mellom Jason og Camilla.

- Det er en typisk godnatthistorie.

- Ja, det tror jeg sikkert, lo Jo. Han kjente Pia og ante hva hun mente med godnatthistorie.

- Det var en familie med mor, far, fire barn, en hund og en katt. En dag dro de til butikken og kjøpte ei dokke. Det var ei fin dokke med langt hår og fine, lange negler. Om natta våknet foreldrene av at noen krafset med papir på soverommet til den minste gutten. De listet seg inn på soverommet og fikk se.....

Minstegutten lå død i senga med en negl i brystet!

Neste natt hørte de igjen den samme lyden. De gikk inn på soverommet og fant den største jenta - død, og med en negl i brystet.

Lirke: Ta fram noe veldig forsiktig

Gå opp i røyk: Brenne opp

Krafse med papir: Brette sammen og klemme slik at det lager lyd

Tredje natt gjentok det samme seg, og nå var det den største gutten som ble drept med en negl i brystet. Fjerde natt døde den minste jenta på samme måten.

Natta etter slapp foreldrene ut både katten og hunden i håp om at de ikke skulle bli drept. Men utpå natta våknet faren igjen av lyden av krafsing med papir. Han så seg omkring og oppdaget at kona lå død i senga ved siden av ham. Også hun hadde en negl i brystet.

Nå bestemte faren seg for å bli kvitt dokka. Han slengte den bak i bilen og kjørte av sted for å kaste den på søppeldynga. Da han var kommet et stykke på vei, hørte han en lyd bak seg. Noen krafset med papir i baksetet! Han snudde seg og **BØH!**

Pia gjorde en brå bevegelse så de andre skvatt. De hadde levd seg så sterkt inn i fortellingen at de hadde glemt både tid og sted.

- Jeg har en godnatthistorie jeg også, sa Arne. Vil dere høre?
- Det var en klasse som var ute på telttur. Mens de sov i teltene kom det en masse små dyr. De kravlet over alt, ned i soveposene og inn gjennom neseborene. Om morgenen så de hvordan de krøp omkring under huden på dem. Sov godt alle sammen!

Noen vred på seg og kikket ned på bakken. Heldigvis var det ikke noe der. Imens hadde Camilla lurt seg bak Arne og puttet en dott mose ned i nakken på Arne.

- Det er bare noen små morsomme dyr, sa hun. De vil bare under huden på deg.

De falt likevel snart til ro. Det var nesten midnatt og de fleste var ganske trøtte. Da de reiste seg og pakket sammen tingene for å ta dem inn i teltene, oppdaget Jo noe som hadde falt ut av lomma til Freddy.

- Du mistet noe, sa Jo. Hva har du der?
- Det er et bein jeg fant på turen til toppen i dag. Vet ikke hvilket dyr det kan være. En sau, kanskje?

Bli kvitt: Kaste, slippe å ha lenger
En dott mose: Liten neve med mose

Jo så på beinet. Det var et kjevebein med en jeksel.

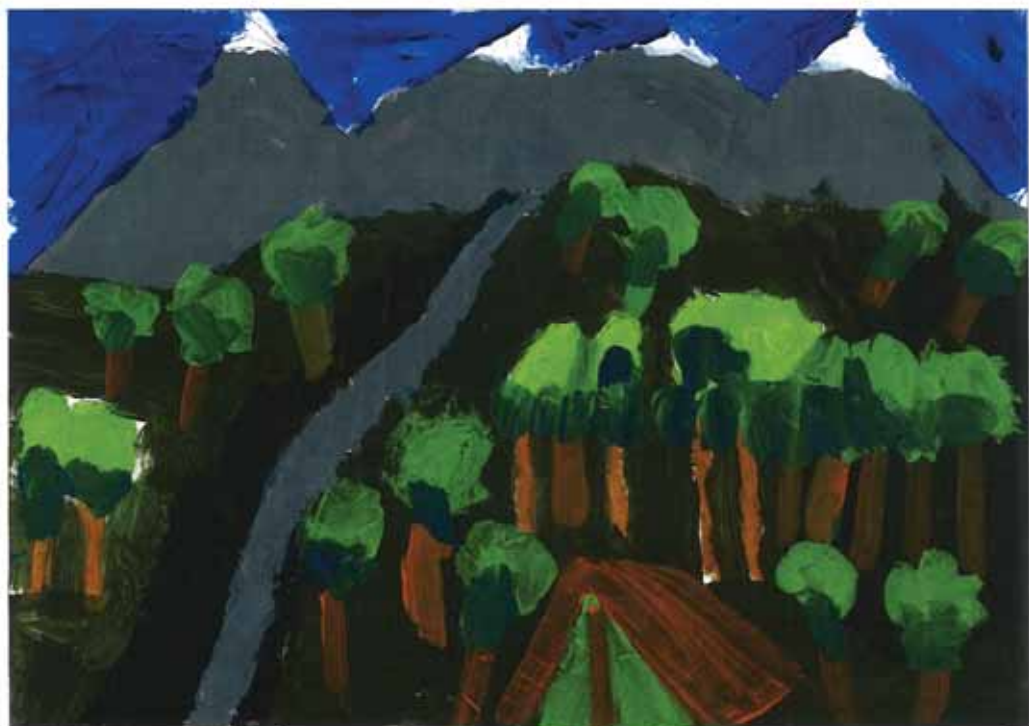
- Kan jeg få beholde det, spurte Jo.

Han frøs. Det kom et kaldt vindgufts fra sjøen. Var det ikke tåke som kom sigende også? Jo, det ble værforandring. Men det var egentlig noe annet som gjorde ham bekymret. Han hadde sett noe som gjorde ham helt kald innvendig.

Jeksel: Tann bak i munnen

Vindgufts: Svakt og kjølig vindkast som ikke føles godt

Komme sigende: Komme sakte

Kapittel 5: Bunkersen

Det kjentes rått og guffent da Marie våknet. Hun hadde sovet dårlig. Det regnet ikke, men graset var vått av dogg. Doggen perlet også på teltduken og rant ned i nakken på henne da hun stakk hodet ut av teltåpningen. Tåka lå tett omkring dem. Best å få på varme klær og støvler med det samme.

Veden var våt, men hun laget småfliser med øksa og fikk til slutt fyr. Etter hvert begynte det å røre seg i de andre teltene også. De samlet seg rundt bålet og fikk etter hvert varmen i kroppen. Vannet i turkjelen ble snart varmt, og det gjorde godt med varm sjokoladedrikk til brødiskivene.

Guffent: Ekkelt

Dogg: Vanndråper som legger seg på bakken uten at det regner

Perle: Her betyr det at vanndråpene så ut som perler

Marie grudde litt for denne dagen. Jo hadde vist henne kjevebeinet. Det var en tann der, og den hadde en spesiell flekk. Flekken var en plombe! Det kunne bare bety en ting: Beinet var fra et menneske!

- Vi sier ikke noe til elevene foreløpig, foreslo Jo. Vi venter til vi kommer heim og får kontakt med politiet. Men jeg vil gjerne høre mer med guttene hvor de fant det.

I dag var det meningen at de skulle lete opp den kvite haugen guttene hadde sett på nordsiden av øya. Jo trodde at det kanskje kunne være rester etter noen av forsvarsanleggene fra krigen, men sikker kunne en ikke være. Arne og Jason ville gå, og Jo tilbød seg å være med.

- Freddy, vil du være med å gå, undret Jo.
- Gidder ikke, svarte Freddy.
- Han vil ikke gå fra Pia, hvisket Arne.

De gikk.

Det første stykket gikk de samme vei som guttene hadde brukt da de var på fjellet.

- Vet dere hvor Freddy fant beinet da dere var her i går? ville Jo vite. Jeg lurer på om det er mer der.

De viste ham stedet. Det var der det begynte å bli virkelig bratt oppover mot fjellet. De lette, men fant ikke flere bein.

- Det er vel ikke så rart heller, mente Arne. Det kan være fugl eller et dyr som har dratt det hit.

De gikk videre. Nå ble det verre å orientere seg. Skogen vokste tett, og tåka gjorde det vanskelig å holde retningen. Til slutt lysnet det likevel i skogen og de kunne skimte noe av terrenget foran seg. Og der – like nedenfor dem lå en rund flate med mur av stein og betong rundt. I midten var det en forhøyning der noen rustne jernbolter stakk opp.

Plombe: Når du får hull i tennene, fyller tannlegen hullet med en plombe

Det lysnet i skogen: Skogen var ikke lenger så tett, de kunne se mer av landskapet

Skimte noe: Se litt av

Betong: Laget av sement og sand

Forhøyning: Liten haug, noe som er høyere enn det omkring

Jernbolt: Tapp av jern

- En kanonstilling, forklarte Jo. Denne ble nok bygget for å forsvare området mot angrep fra sjøen. Herfra kunne de skyte langt utover fjorden. Kanonen er fjernet for lenge siden.

På den siden som vendte inn mot bakken, fant de en gang som førte inn i fjellet. Guttene var nysgjerrige. De gikk inn. Det var mørkt der inne. De måtte føle seg fram med hendene for ikke å slå hodet i taket. Veggene var våte og klamme å ta på.

- Flaks jeg hadde lommelykt, sa Arne.

Den gav ikke mye lys, men nok til at de kunne unngå å snuble i alt som lå utover golvet. Der var bordbiter og mye de ikke kunne se hva var. Det luktet muggent. Det var flere små rom ved siden av gangen. På golvet i et av dem så de noen tomme patronhylser, og i en krok fant de et merkelig bånd. Disse rommene kunne være til å oppbevare

Gang: Her betyr det en tunnel som var laget i fjellet

Muggent: Det luktet som mugg (gammelt og nesten råttent)

Patronhylser: Patroner uten kuler

ammunisjon i, trodde Jo. Og båndet var trolig et bånd for maskingeværpatroner. Et sted så de også noe som kunne ha vært hermetikk, men boksene var nesten bare rust. Tunnelen de hadde gått gjennom, var full av kroker. Det gikk mindre ganger ut til sidene også. Lyset fra åpningen var helt borte.

Plutselig sloknet lommelykta. Arne ristet og banket på den, men fikk ikke noe lys. Han hørte de to andre ropte til ham. Lyden av stemmene deres gav en uhyggelig gjenlyd fra veggene. Han følte også at Jo prøvde å si noe med tegn. Jo grep tak i de to andre. Nå måtte de ikke komme fra hverandre. De fikk holde i hverandre og prøve å finne fram til utgangen.

De snublet av gårde, skrapte opp hendene på de ujevne veggene og dunket hodet i taket. Hjertet hamret i brystet på alle tre. Noen ganger kom de inn i noen av siderommene, forstod Jo, og han var ikke lenger sikker på om de gikk i riktig retning. Hva om de ramlet ned i et hull?

Endelig så de en svak lysning foran seg. Puuh! De pustet lettet ut da de stod i åpningen. Men det var ikke her de gikk inn! De hadde kommet ut på et helt annet sted. Tunnelen munnet ut like ved en bergvegg. Store steiner hadde veltet ned. Rundt omkring vokste det tett av småskog og bregner. Ved en stor stein ved foten av bergveggen lyste noe kvitt blant alt det grønne. Det lignet tørre kvister, eller kunne det være bein? De var for oppskaket til å tenke mer på det nå.

De krabbet på alle fire opp den lille bakken. Her var det en åpen flate. Oppe på skrenten sparket Jason borti noe brunt og rundt som lå på bakken.

Hei dere! Se!

Ammunisjon: Patroner, sprengstoff, kuler og annet en bruker til å skyte med.

Hermetikk: Mat på bokser av metall.

Tunnelen munnet ut...: Åpningen på tunnelen var der

Bregner: Grønne planter uten blomster. De kan bli ganske store.

Oppskaket: Skremt og redd

Skrent: Bratt skråning

Han rasket i det. En hjelm! Den var bare et rustent skall, men likevel ikke til å ta feil av. Foran dem lå en liten fordypning i terrenget. Det var ingen trær. Det var bare fjell og litt gras innimellom.

De så det omtrent samtidig. Like ved hjelmen var noen steiner lagt sammen i en liten haug, og på toppen lå noen trestykker. De så nærmere på trestykkene. De var spikret sammen. Jo, det var et kors!

Et kors på jorda betød ofte at det var en grav. Men her var det nesten bare fjell. Ingen kunne være gravlagt her.

Jo tenkte på beinet som lå i sekken hans i teltet. Og hva var det som lå ved steinen nedenfor skrenten? Kunne det være en sammenheng? Best å ta det rolig!

- Vi er på et sted der det skjedde mye under krigen som vi ikke kjenner til. Kanskje noen ble drept på dette stedet og så har noen senere villet merke stedet? Det er den mest sannsynlige grunnen til at det står et kors her, mente Jo. Jeg tror i alle fall ingen ligger begravet her.

Men alle følte uhygge i kroppen etter alt som var hendt. Stillheten og tåka som fremdeles stod tykk omkring dem gjorde stedet bare enda mer hemmelighetsfullt. Det var kanskje best de begynte å gå tilbake. Uten lommelykt som virket sikkert, var de i alle fall ikke fristet til å gå inn i tunnelen igjen. De var glade at de hadde kommet ut igjen uten å bli skadet. Dette var kanskje ikke noe trygt sted. Selv om de hadde ryddet opp etter krigen, kunne det også ligge igjen miner eller andre farlige ting.

De fant kanonstillingen de først var kommet til, og tok peiling derfra i den retningen de trodde leiren lå.

Røske: Rykke eller rive i noe.

Mine: Nesten det samme som en bombe, inneholder sprengstoff

Ta peiling: Bestemme hvilken retning en vil gå

Kapittel 6: På villstrå

At ikke tåka kunne lette! Det var jo umulig å se hvor de skulle gå. Det var ikke antydning til sti, og sporene etter dem da de kom hit, hadde de mistet for lenge siden. Småskogen vokste så tett at de måtte kave seg fram med hendene.

De hadde gått i slakk motbakke den første tida. Det stemte med det de husket fra turen hit. Men nå skulle de snart begynne på nedturen til leiren. Det skulle bli godt å komme fram. Sultne var de, og det var virkelig slitsomt å brøyte seg fram gjennom krattet på denne måten.

Endelig lysnet det foran dem. Men dette var ikke området ved leiren. Her hadde de aldri vært før. De var kommet ned til sjøen, men kjente seg ikke igjen.

Ikke antydning: Ingenting, ikke noe å se

På villstrå: Vet ikke hvor en er. En har gått seg vill

Kave: Bruke hendene for å komme seg fram. Nesten som når en svømmer.

Slakk: Ikke særlig bratt

Kratt: Tett småskog. Vanskelig å komme gjennom

Etter en kort rådslagning bestemte de seg for å følge strandkanten til høyre. Båten og leiren måtte finnes i den retningen, mente de. Det var ganske fint å gå til å begynne med, men etter hvert ble det brattere, og til slutt var det en nesten uframkommelig steinur foran dem. Lenger oppe kunne de så vidt skimte en bratt fjellvegg.

- Vi har gått feil! Vi har kommet på den gale siden av fjelltoppen. Vi er nødt til å gå tilbake og rundt fjellet.

Sure og oppgitte satte de seg ned på noen steiner i strandkanten. Å gå tilbake gjennom det tette krattet var det de hadde minst lyst på akkurat nå. Foran dem på land var det ei ur som endte i en bratt fjellvegg. De kunne gå seg helt fast om de forsøkte å komme fram der. Til venstre lå sjøen, men de så ikke særlig mye av den for tåka. Det var stille. Arne kunne så vidt høre det skvulpet der småbølgene traff tangen i fjæra..

- Jo er dum, sa Jason til Arne. Det var han som førte oss hit.

Han brukte ikke tegn. Jo så hva Jason sa likevel, men tidde.

Der satt de. De så ikke på hverandre, men holdt samtidig øye med hverandre, vaktssomme for den minste bevegelse. Jo, dette ble virkelig en hyggelig tur! Veldig morsomt å fortelle om når de kom hjem!

Men hva var det? En lyd nådde Arne. Det var ikke bølgeskvulp. Det lignet heller ingen fugl han kjente. Det lød mer som en stemme, men det var ikke tegn til bevegelse på leppene hos verken Jo eller Jason. Han skrudde opp volumet på høreapparatet. Der var det igjen! Men hvor kom lyden fra? Noen ganger syntes han den kom fra fjellveggen. Når han snudde seg, kom den fra sjøen. Men nå var han ikke lenger i tvil. Det var stemmer! Noen ropte!

Rådslagning: Diskusjon om hva de skal gjøre

Uframkommelig: Umulig å gå der

Tang: Sjøplanter

Volum: Styrken på lyden

Kapittel 7: Borte i tåka

- Vi går ut i båten, foreslo Freddy. Vi kan prøve å fiske.

Han og Pia var gått fra de andre. Båten var bundet med tau til ei lita bjørk. Det var flo sjø, og med et lite dytt gled båten ut på vannet. De gikk om bord og skjøv fra. Pia tok årene. De måtte et stykke utpå for å komme på dypt nok vann. Snart kunne de bare så vidt skimte noen trær og fjellknauser på stranda.

Freddy prøvde noen kast med slukstanga uten å få et eneste napp. Au, skulle du sett slikt! Sluken satte seg fast i hetta på jakken hans. Han plundret for å få den løs.

- Jeg skal hjelpe deg, sier Pia.

Napp: Fisk som biter

Plundre: Bruke fingrene og prøve å ordne noe som er vanskelig

Hun satte seg ved siden av Freddy. Hun snudde seg for å få løsnet sluken. Kneet hennes rørte ved hans. Freddy kjente det. Det føltes varmt. Armen hennes hvilte også på skulderen hans, og hun gjorde ikke noe for å unngå det.

Sluken kom løs, men Freddy brydde seg ikke om å kaste uti igjen. I stedet la han armen om skulderen på Pia. Hun gjorde ikke tegn til å flytte seg. Hun snudde ansiktet mot ham. De kysset. Lenge.

To ganger i døgnet skaper vekslingen mellom flo og fjære en sterk strøm mellom Marøya og fastlandet. Nå gikk strømmen utover. Den førte med seg en båt med to unge mennesker om bord som tenkte på andre ting enn flo og fjære og strømmer i havet.

- Når skulle vi dra hjem igjen? spør Pia. Vi må vel ro til lands.

Ja, de måtte vel det. Pia flyttet tilbake og tok årene. Men hvor var øya? De så ingen ting, bare en uller vegg av tåke. Hvis hun rodde, ville de komme til lands, eller ville det føre dem ut på åpne fjorden?

Så kald og rå denne tåka var!

- Har du mobilen med deg?

Freddy kjente etter. Søren, den lå igjen i sekken!

Hva nå? Kunne de gjøre noe annet enn å vente. Tåka måtte vel lette en gang! Kanskje i morgen?

En time gikk.

- Vi prøver å rope, sier Pia. Kanskje noen hører oss.

De ropte begge. Ingen svarte. Igjen og igjen lød ropene deres ut i tåka og døde bort.

Ved teltplassen gikk Marie og så ut i tåka. Camilla og Tarja drev og ordnet med noe borte i skogkanten. Men hvor var det blitt av Pia og Freddy? Og Jo og de to guttene? Skulle de ikke være tilbake nå? Det var jo ikke så langt over til andre siden av øya.

Hun likte seg ikke. Et par svarte fugler fløy over dem og ble borte over tretoppene innunder bergveggen. Kråker, eller kanskje ravn. Noen ganger hørte hun de skrek der borte. Det lød som om noen ropte. Nei hun fikk prøve å få kontakt med Jo på mobilen og spørre hvor det ble av dem. Det var god dekning på øya. Hun hadde brukt mobilen i går kveld. Hvor hadde hun den? Jo, der i sekken. Men... ingen reaksjon. Batteriet var flatt.

Hun fikk se om hun kunne finne Pia og Freddy i alle fall. De måtte vel være et sted i nærheten. Fiskestanga til Freddy var borte. Hun fikk se nede ved sjøen. Hun fulgte stien nedover. Var det ikke her båten skulle ligge? Den var vekk!

En ravn skriker oppe i bergveggen et sted. Jason hører den så vidt, men kjenner ikke lyden av fuglen. Bilder fra blader og skrekkfilmer han har sett, dukker opp i minnet hans. Unge mennesker som havner i klørne på monstre som plager, dreper og parterer dem. Lost! Hva kunne ikke denne øya skjule?

- Jeg synes jeg hører noe, sier Arne. Det er stemmer.

Jason kikker nervøst opp mot bergveggen.

- Jeg tror det er noen ute på sjøen, sier Arne. Noen roper om hjelp.

Alle tre stirrer ut gjennom tåka. Der! Alle peker samtidig. En skygge kan så vidt skimtes i alt det grå. En båt! Hvem kan det være? De roper tilbake og får svar. Jason puster ut. Så var det ikke monstre likevel.

- Det er Pia, sier Arne.

Nå så også Pia og Freddy landet foran seg. De så også noen skikkelser som veivet med armene der inne. Det var mennesker i alle fall. Pia grep årene og rodde inntil. Alle pustet lettet ut da de kjente hverandre igjen.

En stund etter satt alle fem i båten mens Jo styrte båten rolig langs landet i den retningen leirplassen måtte ligge. Snart kunne de kjenne igjen stedet der de gikk i land. Og de kjente også igjen Marie som var tydelig lettet over at alle var kommet til rette. Sammen gikk de oppover mot leirplassen. Jo fortalte Marie hvorfor de hadde blitt så sene. Ingen spurte hvorfor Pia og Freddy hadde dratt ut med båten. Alle forstod hvorfor de to plutselig hadde fått så lyst til å fiske, men sa ikke noe.

Monster: Stygt og farlig dyr eller menneske

Partere: Dele opp, skjære i stykker

Ved bålet ventet Camilla og Tarja. De holdt opp en pakke med pølser. Den var revet i filler, og noen hadde gnagd på de pølsene som var igjen.

- Vi fant den oppe i ura, sa Camilla.
- Det må være et dyr som har dratt av sted med dem, mente Jo. Skal vi gå og se om vi finner den andre pakken også?

Alle sammen fulgte etter Camilla og Tarja. Etter en stund fant de virkelig den andre pøsepakken. Og ikke bare den. Et svart lite dyr drev og nappet i pakken og ville dra den med seg inn under noen steiner. En mink! Da de nærmet seg, slapp minken pakken og smatt inn mellom steinene. Like etter dukket den opp igjen litt lenger oppe i ura. Tarja og Freddy klatret etter. Kanskje de kunne fange den? Helt opp til bergveggen bar det. Der stoppet Tarja plutselig. De andre hørte et rop fra henne, samtidig som hun veivet med hånden som tegn på at de skulle komme.

Forskrekkelsen bredte seg i ansiktene deres da de kom fram og så ned mellom steinene inne ved bergveggen. En halv hodeskalle og andre beinrester lyste mot dem nede i mosen.

Ur: Et sted med mye stor stein
Smatt (smette): Krype fort, gjemme seg

Kapittel 8: Gåtefull forsvinningsak oppklart

Så var det onsdagskveld og klubb igjen. Nytt skoleår var i gang. Det var kommet en ny elev i klassen også, ei jente med langt lyst hår som het Unn. Hun var visst grei og flink. Nå hadde de fortalt hverandre det meste som var å fortelle om sommerferien. De hadde spurt om noen visste noe mer om det de hadde funnet på turen til Marøya, men det eneste Jo kunne fortelle, var at han og Marie hadde varslet politiet om hva de hadde funnet. De to hadde også vært med og vist politiet stedet der de hadde funnet beinrestene. Politiet hadde sperret av området mens de undersøkte det. Det måtte de være ferdig med for lenge siden, men verken Jo eller Marie hadde hørt noe mer etter den tid. I høst hadde forresten Jo og Marie blitt nye voksenledere på klubben. De måtte vel snart komme og låse opp.

Det var Jo som kom. Marie skulle hente noe, fortalte han. Hun skulle komme snart. Ei stund etter gav lyden fra musikkanlegget gjenklang i de harde veggene i tilfluktsrommet. Det var her klubben holdt til.

Ingen danset. Jason og Arne hadde funnet noen blad om mopeder og motorsykler denne gangen og snakket og pekte ivrig. Jentene skulle ordne serveringen i kveld, og var allerede i gang med det. Men hvor var Unn? Jo, der så de hodet hennes bak sofaryggen. Hun satt ved siden av Freddy. Æsj! De klinte visst. Pia snudde seg vekk.

Nå var Marie også kommet. Hun hadde med seg aviser. Hun ville visst samle elevene.

- Har dere lest avisa i dag? spurte hun.

Ingen svarte. Hun bladde opp og viste dem:

Gåtefull forsvinningssak oppklart

Ti år gammelt mysterium løst.

Politiet har i sommer funnet ut hva som skjedde med den tyske turisten Heinz Wegener som forsvant i Trøndelag for ti år siden. Wegener var sønn av en tidligere tysk soldat som under andre verdenskrig gjorde tjeneste blant annet i Trøndelag. Vel tilbake i Tyskland etter krigen hadde den tidligere soldaten stiftet familie og fått sønnen Heinz. På tross av at det var mye trist, fortalte han sønnen om opplevelser han hadde hatt her i landet, og Heinz hadde derfor lyst til å se noen av stedene faren hadde fortalt om. Blant annet ville han gjerne se stedet der en av farens kamerater var omkommet under bombeangrep mens han var

på vakt for å forsvare "Tirpitz". Heinz hadde kontaktet en kajakklubb i Trondheim. Han var svært naturinteressert, en dyktig kajakpadler, og ville gjerne ta seg fram selv. Dette var opplysninger politiet hadde fått fra den savnedes familie i Tyskland. Leder for kajakklubben kunne også bekrefte at Wegener virkelig hadde leid en kajak. Kajakken ble en tid senere funnet i fjæra på Frosta, halvfull av vann. Mye tydet på at den hadde ligget i sjøen i lengre tid. Da Wegener en tid senere ble meldt savnet, antok politiet at han hadde druknet, og da politiet stod helt uten spor, ble det ikke lett mer etter ham.

I juni dukket det så opp et spor som ganske raskt førte til at forsvinningen ble oppklart. En gruppe elever og lærere fra døveskolen her i byen var på tur til Marøya inne i Trondheimsfjorden. Der hadde de tilfeldigvis kommet over noen beinrester. Da alt tydet på at beinrestene kunne stamme fra et menneske, kontaktet de politiet. Politiet gikk så gjennom lister over savnede personer i Trøndelag, også utlendinger som var savnet i landsdelen. Gjennom undersøkelser av blant annet tennene ble det slått fast at beinrestene stammet fra den tyske turistene Heinz Wegener.

Det er noe usikkerhet omkring spørsmålet hvordan han har dødd, men politiet tror det er mest sannsynlig at han har omkommet etter et fall i en bratt bergvegg på Marøya. Mye tyder på at han kan ha utløst et lite steinras og selv blitt med i fallet. Kanskje har han villet undersøke noen planter i fjellveggen.

Politiet roser for øvrig de døve elevene for korrekt opptreden. I slike tilfeller er det viktig at en ikke roter i ting. Da kan viktige spor ødelegges.

Levningene etter Wegener er nå sendt til Tyskland slik at de kan begraves på kirkegården på familiens hjemsted.

- De kunne gjerne hatt med et bilde av oss, sier Tarja. Det var vi som fant ham.

Marie var enig i det, men nå var det tid for å ordne med serveringen. Marie og Jo ville lage litt kaffe til seg selv. De var ikke like begeistret for brus som elevene.

Plutselig kommer Camilla bort til Tarja.

- Vet du hva jeg så? sier hun. Jo og Marie kysset hverandre! På munnen!

Tilfluktsrom: Rom med ekstra sterke vegger og tak. Beskyttelsesrom

Kajakk: Smal, lett båt.

Ta seg fram: Reise

Stamme fra: Har vært en del av

Opptreden: Oppførsel (Her: De har gjort det som var rett)

Levningene: Det som er igjen. (Her: Beina)

Tarja gapte.

- Er det sant?

I løpet av fem minutter hadde ryktet om oppdagelsen spredd seg i hele ungdomsflokken.

Da de litt senere sitter med godteriposene, spør Tarja leende:

- Er det sant at dere er kjærester?

Jo og Marie rødmet ikke.

- Ja, sier Marie, men det var ikke meningen at dere skulle vite det ennå. Ja, vi er kjærester. Og vi skal gifte oss i døvekirken nyttårsaften. Dere må gjerne komme og se på.

"FORSVUNNET"

handler om en gruppe elever fra døveskolen i Trondheim. De drar på overnattingstur til ei øy inne i Trondheimsfjorden. Turen utvikler seg ikke helt slik de hadde tenkt, men de gjør en viktig og litt skremmende oppdagelse.

Boka er resultatet av et samarbeidsprosjekt mellom Utviklingsavdelingen ved Møller kompetansesenter og A.C. Møller skole.

Du kan lese mer om prosjektet på www.erher.no.

Møller kompetansesenter
Statlig spesialpedagogisk støttesystem

© Møller kompetansesenter

ISBN: 978-82-7812-164-1